

การประกวดข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อคุณภาพสถาบันวิทยบริการ ครั้งที่ 2 สำนักวิทยบริการกับชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

แม้ไม่เคยทำงานในห้องสมุด ผู้เขียนก็รู้สึกชอบคุณและชื่นชมคนที่ทำงานในที่นี้อยู่ในใจ บางครั้งฉิวฉิวนิดๆ อยากทำงานที่เป็นบุญอย่างนี้บ้าง เพราะงานเกี่ยวกับหนังสือและบริการทางวิชาการมีประโยชน์มากต่อสังคม แม้ว่าเราไม่เห็นผลของมันชัดเจน แต่ในชีวิตของผู้เขียน ห้องสมุดเป็นสิ่งล้ำค่ามาก รู้สึกโชคดีมาก ๆ เมื่อได้เป็นนิสิตจุฬาฯ เวลาอยากรู้ อยากเห็น อยากเรียนเรื่องใด หรือเวลาเจอปัญหา ไม่รู้จะแก้ยังไง ก็มาค้นคว้าที่หอสมุดกลาง

สำนักวิทยบริการมีบริการดีๆ มากมายหลายส่วน สะดวกครบครัน (ขอไม่เอ่ยถึงว่ามีอะไรบ้างเพราะเนื้อที่ไม่พอ) แต่น่าเสียดาย ที่คนยังไม่ค่อยรู้จักที่จะใช้

“หนังสือ” คือสิ่งมีค่าที่เก็บไว้ซึ่งแรงบันดาลใจและแนวทางของชีวิต ความรู้มากมายซึ่งมีค่ามากกว่าทรัพย์สินอื่นใด เป็นทรัพย์สินที่ยิ่งอ่านยิ่งศึกษา ยิ่งเกิดขึ้น ไม่เหมือนวัตถุสิ่งของที่นับวันจะสูญสลาย ห้องสมุดจึงเท่ากับเป็นชุมทรัพย์มหาสมบัติ ถ้ามันเข้าถึงชีวิตคน ให้คนเราใช้ชีวิตอย่างมีการเรียนรู้ได้ ชีวิตของผู้คนก็จะมีความสุข และแก้ปัญหาต่างๆ ได้มากขึ้น ส่วนเอกสารรูปแบบอื่นๆ เช่นวิทยานิพนธ์ที่มาจากบทสัมภาษณ์ของนักวิจัยของคณะก่อน ก็คืออาวุธพิเศษที่เราสามารถนำไปพัฒนาสร้างสิ่งมหัศจรรย์ของโลกได้อีกมาก

แต่คนเราทุกวันนี้มองเห็นห้องสมุดเป็นอะไร เป็นสิ่งแปลกปลอมของชีวิตหรือ นิสิตบางคนเข้ามาเรียนในจุฬาฯ เป็นปีแล้ว ยังไม่รู้กระทั่งวิธีค้นหาหนังสือ

การจะเริ่มให้ไปอ่านในห้องสมุด ให้เจอเรื่องที่ต้องการหรือเรื่องที่ถูกใจได้ก็ต้องเริ่มจากการสืบค้นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ก่อน น่าจะมีการอบรมปฐมนิเทศนิสิตใหม่ทุกคน ให้รู้จักค้นหาสิ่งล้ำค่าในห้องสมุด นิสิตชั้นปีแรกควรจะรู้ให้มากกว่านี้ ว่าหอสมุดกลางและห้องสมุดอื่นๆ มีอะไรบ้าง การค้นหาหนังสือทำอย่างไร เพราะถ้าขาดแหล่งความรู้ตรงนี้แล้ว การศึกษาเล่าเรียนให้เป็นผู้รอบรู้ก็คงจะเกิดขึ้นได้ยาก

เนื่องจากที่นี่มีบริการดีๆ มากมาย แต่เสียดายที่ใช้ไม่ค่อยเป็น บริการอื่นๆ กับส่วนของศูนย์ข้อมูลต่างๆ จึงน่าจะมีการอบรมปฐมนิเทศให้แก่บุคลากรและนิสิตในชั้นปีที่สูงขึ้นมารู้จักการใช้บริการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการค้นหาวิจัย และเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต นอกจากนั้น อาจารย์ในวิชาต่างๆ น่าจะมีกิจกรรมที่ทำให้นิสิตได้เข้ามาใช้บริการต่างๆ ด้วย เพื่อให้ให้นิสิตใช้เป็น (แต่สำหรับนิสิตชั้นปีแรก การอบรมให้รู้จักค้นหาหนังสือทั่วไปเพียงอย่างเดียวน่าจะพอแล้ว ถ้ามากเกินไปก็จะลืมนและกลายเป็นเรื่องน่าเบื่อ)

บริการเยอะ แต่ยังไม่มีโอกาสได้ลองใช้เสียที เพราะนิสิตมีวแต่เรียนหนัก จึงมีอีกส่วนหนึ่งที่น่าจะช่วยให้นิสิตเข้ามาใช้บริการมากขึ้น คือ น่าจะมีส่วนที่รวมเอกสารประกอบการเรียนวิชาต่างๆ ในระดับปริญญาตรีไว้ต่างหากจากหนังสืออื่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียน นิสิตไม่ต้องไปตามหาจากรุ่นพี่หรือร้านถ่ายเอกสารเพียงอย่างเดียว และยังทำให้นิสิตได้ฝึกการค้นคว้าด้วย

นอกจากนี้ เราจะทำอย่างไรให้ใครๆ รู้ว่า หอสมุดกลางมิได้มีเพียงวิชาการ แต่ยังมีความรู้รอบตัวมากมาย

มีใครบ้างที่ใช้เวลาว่างไปกับการอ่านข่าวสารหรือหาความรู้แปลกใหม่ที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน น่าเสียดายนักที่พวกเขาไม่มีโอกาสได้เห็นว่ ที่นี่คือที่ที่จุดประกายสิ่งดีๆ และการเรียนรู้มากมาย มีโอกาสในการศึกษาและฝึกฝนตนเองให้เป็นคนที่ดีมีคุณภาพ แม้กระทั่งโอกาสในเรื่องอาชีพมากมายซุกซ่อนอยู่

เราจะปล่อยให้สิ่งดีๆ ที่คนรุ่นก่อนอุตส่าห์ถ่ายทอดไว้ ภูมิปัญญาล้ำค่าของชาติ สูญหายไปตามกาลเวลาได้อย่างไรกัน ในเมื่อประเทศชาติกำลังต้องการความช่วยเหลืออยู่มากขนาดนี้ ถ้าเราสร้างนิสิตที่ใฝ่รู้ได้ ต่อไปพวกเขา ก็คือกำลังของสังคม ที่มีการศึกษาที่แท้จริงอยู่เสมอ

อย่าลืมว่าเราเป็นถึงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วเราทำได้เพื่อประชาชนให้สมกับที่เป็นมหาวิทยาลัยที่เลื่องลือระดับชาติแล้วหรือยัง เมื่อมองเข้าไปถึงประชาชนจริงๆ ไม่ใช่มีแต่นักวิชาการที่ทำเพื่อลาภยศ แต่ส่งเสริมนักวิชาการที่ทำเพื่อสังคมและทำงานด้วยใจ มีความใฝ่รู้มีใจรักยิ่งในสาขาวิชาของตน และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ นี่ละคือความสำคัญของบรรยากาศที่ดึงดูดให้เกิดการเรียนรู้

สมมุติว่าเกษตรกรคนหนึ่งมีโอกาสเข้ามาที่สถาบันวิทยบริการ แล้วเผชิญกำลังอยากจะศึกษาข้อมูลเรื่องการพัฒนาดินเพื่อการเพาะปลูก และหาคำตอบที่เขาต้องการ เขาจะรู้ได้อย่างไรว่าจะค้นได้จากอะไรบ้าง

แผ่นพับของสถาบันวิทยบริการนั้นผู้เขียนเห็นว่าทำได้ดีแล้ว แต่น่าจะมีการทำคู่มือการใช้ห้องสมุดที่อ่านเข้าใจง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป ที่ดึงดูดให้ทุกคนได้มาใช้ประโยชน์ และรวบรวมบริการต่างๆ เข้าด้วยกัน ให้ผู้ที่ยังไม่เคยเข้ามาเข้าใจถึงบริการต่างๆ ในที่นี้ได้

นอกจากเรื่องใหญ่ๆ ที่กล่าวมาแล้วสถาบันฯ ก็อาจเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ดึงดูดใจให้มีการใช้บริการมากขึ้น เช่นการเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ การจัดคอมพิวเตอร์ให้มีโปรแกรมที่ใช้อ่านเอกสารทางวิชาการ เช่น Adobe reader และเปิดให้ผู้ใช้นักไฟล์เอกสารกลับไปได้

สุดท้ายนี้ผู้เขียนไม่อยากจะกล่าวถึงการพัฒนาที่เราทำไปเพื่อรางวัลอะไร คงจะมีความสุขกันมากกว่า ถ้าทำอะไรด้วยใจที่ปรารถนาผลดีจริงๆ มากกว่าใจที่หวังรางวัลเปลือกนอก

คนทำความดี ไม่จำเป็นต้องมีใครมาสรรเสริญหรือให้รางวัลนี้ครับ

เราจะทำอย่างไร ให้คนเห็นว่าห้องสมุดเป็นสิ่งล้ำค่าในชีวิต ไม่ใช่สิ่งแปลกปลอมของชีวิต